

POST MORTEM

Vesalius tussen kunst
en wetenschap
PERSBERICHT

V.L. Danny Segers, UGent.

16 oktober tot 20 december 2015

Elke vrijdag t.e.m. zondag van 10 tot 18 uur
Tijdens de herfstvakantie alle dagen open

UGent, Rommelaere Instituut,
Jozef Kluyskensstraat 29, Gent

KASK, Cirque,
Louis Pasteurlaan 2, Gent

Meer info: www.postmortem.ugent.be

Met de steun van

Van 16 oktober tot 20 december organiseert het Gents Universiteitsmuseum in samenwerking met Fabrica Vitae en KASK / School of Arts van de HoGent 'Post Mortem - Vesalius tussen kunst en wetenschap'. Deze tentoonstelling en de bijhorende activiteiten benaderen de confrontatie met het dode lichaam vanuit een dialoog tussen wetenschap en hedendaagse kunst. Ze bewandelt de fijne lijn waar fascinatie en afkeer in elkaar vloeien en tast de grenzen van het taboe af. Maar bovenal wil de tentoonstelling een ervaring van ruwe schoonheid aanreiken in de setting van de authentieke 19e-eeuwse autopsiezalen en bibliotheken van de Gerechtelijke Geneeskunde van de Universiteit Gent. Berlinde De Bruyckere, die recent eredoctor aan de UGent werd, stelt speciaal voor Post Mortem gecreëerd nieuw werk voor.

In een maatschappij waar we steeds meer afgeschermd worden van fysieke confrontaties met de dood en met het dode lichaam, wil deze tentoonstelling de grens met het taboe opzoeken. De gekozen locaties lenen zich als geen ander voor dit concept: in het Rommelaere Instituut was tot voor kort de dienst Forensische Geneeskunde werkzaam en de Cirque is het voormalig Anatomisch Auditorium van het oude Bijlokeziekenhuis. De sacrale sfeer van mooie, donkere, gemeubelde gangen en prachtige ouderwetse auditoria geven de bezoeker het gevoel zich in een tempel van wetenschap te bevinden. Juist in deze onderzoeksruimtes wordt de klinische benadering van het dode lichaam geconfronteerd met de artistieke. Het nodigt de toeschouwer uit tot reflectie over hedendaagse vraagstukken.

Meer dan 25 nationale en internationale hedendaagse kunstenaars stellen hun werk tentoon in het Rommelaere Instituut, in een wetenschappelijk biotoop en te midden van de wetenschappelijke artefacten waaruit ze hun inspiratie haalden. Deelnemende kunstenaars zijn: Alexi Williams, Andrew Carnie, Athar Jaber, Berlinde De Bruyckere, Bryan William Green, Caitlin Karolczak, Chantal Pollier, Daria Krotova, Deborah Czeresko, Dino Valls, Dirk Hendrikx, Eleanor Crook, Geert Clarisse, Harlinde De Mol, Helen Pynor, Jac Scott, Jan Fabre, Johan Jacobs, Karin Borghouts, Katharine Dowson, Lucy Lyons, Mara G. Haseltine, Marc Cosyns, Martin uit den Bogaard, Pascale Pollier, Rachael Allen, Richard Neave, Sandra De Clerck, Simon Pummell, Susan Aldworth, Valentina Lari.

Curatoren zijn Drs. Marjan Doom, Conservator bij het Gents Universiteitsmuseum, Chantal Pollier en Pascale Pollier, beiden kunstenaars en curatoren van 'Fabrica Vitae', een rondreizende kunsttentoonstelling die onder meer Kopenhagen, Basel, Athene, New-York, Berlijn, Genève, Moskou,... aandoet. Fabrica Vitae belicht en exploreert de perceptie van het lichaam door wetenschappers en kunstenaars.

In de Cirque wordt onder de titel 'Tekenen na Vesalius', een selectie anatomische prenten uit het archief van de academie getoond, aangevuld met schetsen van KASK-studenten en hun docent. De studenten lieten zich hiervoor inspireren door Vesalius en dissecties die ze recent zelf bijwoonden.

Op initiatief van 'Cœur Volant' (platform voor het geanimeerde beeld) toont Simon Pummell zijn 'Atlas for animate bodies - Volume One'. In deze installatie combineert Pummell digitale animatie met traditionele figuurtekeningen, om tot een nieuwe atlas van het menselijk lichaam te komen.

Meer dan een tentoonstelling

'Post Mortem' wordt meer dan een tentoonstelling. Een uitgebreide samenwerking met KASK / School of Arts (deeltentoonstelling, cinema, muziek) en tal van randactiviteiten die geleid en getrokken worden door gerenommeerde wetenschappers als prof. Johan Braeckman en Mark Cosyns, zullen dit tot een breed gewaaid, dynamisch cultureel-wetenschappelijk event maken.

Dit concept kwam tot stand door een samenwerking tussen het Gents Universiteitsmuseum van de Universiteit Gent, KASK / School of Arts van de HoGent en de rondreizende kunsttentoonstelling 'Fabrica Vitae' en met de financiële steun van Graphius, Stad Gent en de Provincie Oost-Vlaanderen.

Het volledige programma en alle praktische en achtergrondinformatie vindt u op de website:

www.postmortem.ugent.be

De erfgoedcollecties van de Universiteit Gent zijn op zijn minst rijk en veelzijdig te noemen. De objecten uit de museale collecties vertellen niet alleen fascinerende verhalen binnen hun wetenschappelijk-academische context. Door ze te ontsluiten naar publiek krijgen ze ook de maatschappelijke relevantie die ze verdienen. We lichten er twee opvallende verhalen uit.

'Vrouw met hals en hand' van Adolphe Burggraeve (1806-1902)

In een prachtige glazen bokaal gevuld met alcohol, drijft het hoofd en de hand van een vrouw. Adolphe Burggraeve (1806-1902), anatoom verbonden aan de Universiteit Gent, prepareerde haar lichaam volgens 'zijn' nieuwe methode. Het lijkt alsof ze rustig slaapt en niet langer dood is. De bezoekers van het Anatomisch Museum in Gent zagen in dit soort preparaten niet langer de gruwel van het lijk, maar werden gewezen op de schoonheid van het anatomische lichaam.

Over het leven en de identiteit van de vrouw is niets bekend. Ze belandde op de dissectietafel van de anatoom nadat ze overleed in het Gentse Bijlokehospitaal. De aanwezigheid van de hand in het preparaat verwijst naar het belang van zintuigen en vaardigheden voor de studie van de anatomie. Net zoals een dissectie, is het vervaardigen van een preparaat een moeilijke opdracht die veel oefening en behendigheid vraagt. Het succes van anatomische preparaten was en is niet alleen afhankelijk van de preparatiemethode, maar ook van de vaardigheden die de anatoom ontwikkelt na jaren experimenteren.

In de negentiende eeuw was dit preparaat één van de publiekslievelingen in het Anatomisch Museum van de universiteit. Sindsdien was haar bezichtigen een privilege voorbehouden aan artsen, onderzoekers en studenten geneeskunde.

De mummie van het Rommelaere Instituut

Vijftien jaar geleden maakte professor Michel Piette het voor beeldhouwster Chantal Pollier mogelijk om bij de afdeling Forensische Geneeskunde van de UGent, in het Rommelaere Instituut, een meer dan honderd jaar oud gemummificeerd lichaam te onderzoeken.

De mummie was aan het verdwijnen, zei men. Ze werd verteerd door schimmels en zou er wellicht niet langer dan tien jaar meer zijn. De walgelijke geur en kleur, de schimmel en het verval, stonden empathie niet in de weg. Chantal maakte een beeld, een eerbetoon aan dit verdwijnende lichaam.

Vijftien jaar later keerde ze terug naar het Rommelaere Instituut, op zoek naar 'haar' mummie. **"Ik verwachtte niets meer dan een zak 'stof en as', maar vond nog steeds schimmel en verval, voortschrijdende 'onsterfelijkheid'."** Ze was mateloos geïntrigeerd. Huidplooien, rimpels, een groot gat in de borstkas toont de longen. Philippe Ariès schrijft dat de weerstand van het dode lichaam tegen ontbinding toont dat er resten van vegetatief leven en sensibiliteit in het lijk schuilen. Verklaart dat de fascinatie?

Speciaal voor 'Post Mortem - Vesalius tussen kunst en wetenschap' maakte de kunstenares een nieuw werk. **'Body Bag'** toont het lichaam in verval, met de huidplooien en de gapende wonde, maar ook met een sterke rug, in gespieerd verzet, vol leven.

Beeldmateriaal en verdere achtergrondinformatie

Via volgende webpagina zijn rechtenvrije foto's in hoge resolutie en digitaal promotiemateriaal (affiche, flyer, ...) beschikbaar : www.postmortem.ugent.be/pers.html

Perscontact

Drs. Marjan Doom, DVM
Conservator Collectie Morfologie
Gents Universiteitsmuseum - Ugent
Tel. 0496/78.02.47
Marjan.Doom@UGent.be

Gents Universiteitsmuseum, UGent

De Universiteit Gent telt in haar verschillende collecties ruim 640.000 erfgoedobjecten. Deze objecten zijn het resultaat van bijna 200 jaar onderzoek, onderwijs en verzameldrang aan de Universiteit Gent, over verschillende wetenschappelijke disciplines heen. Dit erfgoed is beperkt toegankelijk en blijft op die manier grotendeels verborgen, zowel voor de eigen academische gemeenschap als voor de gemeenschap waarin ze huist. De geschiedenis van de instelling en haar collecties is nochtans nauw verbonden aan die van de stad Gent. Zo verrichtte de enige Nobelprijswinnaar die de Universiteit Gent rijk is, Corneel Heymans, zijn onderzoek in het Rommelaere Instituut, en maakten de onderzoekers van de Gentse Morfologische School anatomische preparaten van organen afkomstig van dieren uit de Gentse zoo. Dergelijke plekken in de Gentse binnenstad, waar wetenschappelijke geschiedenis werd geschreven, worden nog steeds ingenomen door actief onderzoek en zijn dus moeilijk open te stellen voor publiek. Naar aanleiding van tentoonstellingen zoals Post Mortem worden deze ruimtes ontsloten. Het publiek wordt uitgenodigd om kennis te maken met de weinig gekende maar wereldvermaarde activiteiten die er plaatsgevonden hebben en nog steeds plaatsvinden. De bezoeker krijgt niet enkel inkijk, maar wordt ook actief uitgenodigd te participeren in de maatschappelijke dialoog over wetenschap. Na de tentoonstelling zullen de ruimtes opnieuw ingenomen worden door onderzoeksgroepen van de universiteit.

Om haar collecties verder te ontsluiten voor een niet-academisch publiek, heeft de Universiteit Gent zich geëngageerd om een Gents Universiteitsmuseum op te richten, waarin de publiekswerking van de diverse collecties zal gecentraliseerd worden. **De opening van dat museum is gepland in 2019.** Tot dan worden tijdelijke tentoonstellingen en andere publieksevenementen op locaties binnen de Universiteit Gent georganiseerd. Zo trok het Wonderkabinet in Het Pand in de zomer van 2014 niet minder dan 7.000 bezoekers.

Fabrica Vitae

Het Universiteitsmuseum werkt voor Post Mortem samen met Fabrica Vitae, een rondreizende kunsttentoonstelling die onder meer Kopenhagen, Basel, Athene, New-York, Berlijn, Genève, Moskou, ... aandoet. Ze zal in België enkel in Gent te zien zijn. Fabrica Vitae belicht en exploreert de perceptie van het menselijk lichaam door wetenschappers en kunstenaars. Ze toont werken van een 60-tal kunstenaars die in het bijzonder reeds vaak via hun kunst de dialoog zijn aangegaan met wetenschappers. Voor Post Mortem hebben 30 van deze kunstenaars bijna allemaal nieuw werk gemaakt in dialoog met de ruimtes, het thema en de wetenschappelijke artefacten uit de collecties van de Universiteit Gent.

A touring exhibition about the fabric of life inspired by Andreas Vesalius 1514-1564

The intention of the touring exhibition is to question what we consider the role of Art and Anatomy to be in this modern world. The work reflects how contemporary artists, scientists and thinkers perceive the human body and how the future of anatomical research is seen to be unfolding. Vesalius would be at the forefront of this exploration, if he were alive today, and the exhibition wishes to evoke his spirit in pushing the barriers of thought as wide open as he would undoubtedly insist.

Depending on the location and atmosphere of each of the given venues, works will be chosen that are most suitable for the event. All works will be shown at one venue or another and possibly at several of the exhibitions, depending on suitability. Our intention would be to create tailor made exhibitions for each hosting country that we visit over the period of two years. The Grand Opening will be the exhibition to be held in Greece, on the island of Zakynthos, during the conference 'Vesalius Continuum'.

There are three sections to our exhibition, one contemporary art section, one medical art and illustration section and one page for resources, this includes films and digital material, historical artifacts and books etc...

This exhibition, we hope, will become a fitting tribute to the legacy of Andreas Vesalius and how his vision and understanding of the physical human body is still challenging new generations of artists and scientists to create groundbreaking work. This exhibition will glorify the wonder of corporal anatomy as we know it and will ponder upon the revolutionary technological physical enhancements which have transformed and will further change the future of the hitherto "organic carbon man". The artists taking part in this exhibition share an intense passion to understand the physical body and in their research often push against the boundaries of our knowledge and social acceptance. They experiment with the crossover between art and science to create innovative ideas and deserve to be heralded, like Vesalius, as brave and great pioneers.

[KASK / Conservatorium \(HoGent\)](#)

In de opleidingen van de School of Arts maken experiment, dialoog en presentatie essentieel deel uit van het traject van de studenten. Presenteren van het eigen werk in een optimale context is een intrinsiek onderdeel van het pedagogisch proces. De opleidingen willen tegelijk een broedplek zijn die de studenten voedt met nieuwe visies en praktijken van buitenaf. De school bouwde de afgelopen jaren actief een eigen artistieke werking uit. KIOSK, het tentoonstellingsinitiatief voor hedendaagse beeldende kunst, KASKcinema en de MIRY Concertzaal zijn daar de speerpunten van. Zo vormt de school een katalysator voor relaties met het culturele veld en houdt in het kader van haar decretale opdracht tot beoefening van de kunsten, de vensters open op de (kunst)wereld.

schoolofartsgent.be